

Številka: 007-19/2015/3

Datum: 7.4.2015

Ministrstvo za zunanje zadeve

e-naslov: gp.mzz@gov.si

**ZADEVA: Predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zunanjih zadevah
(EVA 2014-1911-0024) - MNENJE**

ZVEZA: Vaše zaprosilo št. 5612-17/2015, z dne 30. 3. 2015

Spoštovani,

v skladu z vašim zaprosilom in 48. členom Zakona o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-1) v nadaljevanju podajamo stališče Informacijskega pooblaščenca glede predloga novele ZZZ-1 (v nadaljevanju zakon), in sicer do tistih določb, ki se nanašajo na področje varstva osebnih podatkov ali širše zasebnosti.

1. člen

Ni pripomb.

4. člen

Pomanjkljivosti prenovljenega 29.a člena so zlasti naslednje:

- Ni jasno, katere interese se želi varovati pri pridobivanju zdravstvenih podatkov – nujna medicinska pomoč (ki že zajema »ohranitev življenja«) ali tudi druga zdravstvena oskrba (»ohranitev zdravja« namreč ne spada pod nujno medicinsko pomoč);
- Izhajajoč iz obrazložitve zakona se težko strinjamo, da bi bilo možno tudi za primere zdravstvene oskrbe izven nujne medicinske pomoči, pridobivati zdravstvene podatke. Zdravstveni podatki, ki jih obdeluje upravljavec, ki ni izvajalec zdravstvene dejavnosti (in še posebej, če je to državni in politični organ), mora biti v največji meri omejeno. Zato si je potrebe po poseganju MZZ v zvezi z nenujnimi zdravstvenimi primeri naših državljanov težko zamisliti;
- Določbe o osebnih podatkih, virih teh podatkov in namenih obdelave se nahajajo nepovezano oziroma razpršeno v več odstavkih;
- Podatkov o zaposlitvi ni možno dobiti od delodajalca, če ta ni znan;
- Pojem »zdravstveni organ« je v predpisih neuveljavljen pojem, zaradi česar ni jasno, ali pod to kategorijo spadajo izvajalci zdravstvene dejavnosti, ZZZS, MZ, NIJZ ipd.. Nabor možnih upravljavcev kot virov podatkov mora biti čim bolj omejen in vnaprej znan;
- Vprašanje je, ali je v novi 17. točki prvega odstavka smiselno ohraniti staro določbo, ki se sklicuje le na 1. – 8. točko, saj se je nabor podatkov z novelo razširil. Seveda se v nobenem primeru ne sme sklicevati na 14. točko (tj. fotografijo);
- Fotografija ni zgolj zbir identifikacijskih podatkov (tj. individualnih morfoloških značilnosti), temveč je treba vedeti, da je varstvo obrazne podobe pomembna osebna pravica, ki celo presega varstvo osebnih podatkov. Zato je pri določanju obdelave fotografij potreben enako restriktiven pristop kot to velja za občutljive osebne podatke;

- Predzadnji odstavek sedaj veljavnega zakona določa, da se lahko podatki posredujejo »tujim pristojnim organom«. Tako splošna in nedoločna opredelitev zunanjih uporabnikov podatkov (in to celo uporabnikov v tujini, kjer ni možen nadzor in pri čemer za iznos podatkov v tujino veljajo posebna pravila iz 63. – 71. člena ZVOP-1) je v nasprotju z ustavno zahtevo po določnosti predpisov. Tuje pristojne organe je zato obvezno treba določneje opredeliti vsaj z generalnimi opredelitvami kategorij organov ali njihovih pristojnostmi. Jasno je treba tudi ločiti med oblastnimi organi na državni ali izjemoma lokalni (regionalni) ravni, ter drugimi neoblastnimi uporabniki, ki po našem mnenju nikakor ne morejo pridobivati osebnih podatkov neposredno od MZZ;
- Desetletni rok hrambe evidence iz zadnjega odstavka je sicer določen tudi v sedaj veljavnem zakonu, toda ta rok je po našem mnenju izrazito predolg, saj ni videti nobenih posebnih razlogov, da bi se podatki po zaključenih postopkih pomoči in podpore v posebni evidenci vodili še dodatnih 10 let, pri čemer so med temi podatki lahko celo zdravstveni podatki in fotografije. Splošno uveljavljeno pravilo je, da se osebni podatki hranijo dokler ni dosežen namen njihove obdelave (tak primer je 21. člen ZVOP-1), k temu pa se običajno prišteje še razumen rok, ko so podatki lahko potrebni za obnovitev ali nadaljevanje postopkov, reševanje naknadnih zapletov, reševanje sporov, notranji ali zunanji nadzor, notranje statistične potrebe ipd.. Zato v nadaljevanju predlagamo polovico krajši rok hrambe.

Glede na zgoraj navedeno predlagamo naslednjo temeljito vsebinsko in nomotehnično preureditev ter hkrati poenostavitev obravnavanega člena:

»29.a člen

(pridobivanje podatkov o državljanih Republike Slovenije, ki se nahajajo v tujini)

Ministrstvo za zunanje zadeve z namenom nudenja pomoči in podpore državljanom Republike Slovenije v tujini ter zaščito njihovih interesov pridobiva podatke o slovenskih državljanih in njihovih družinskih članih, ki se nahajajo v tujini in so potrebni pomoči oziroma zaščite, in slovenskih državljanih in njihovih družinskih članih v domovini, ki uveljavljajo svoje interese v tujini, lahko pridobiva naslednje podatke:

1. osebno ime;
2. datum in kraj rojstva;
3. enotna matična številka občana;
4. naslov stalnega ali začasnega prebivališča;
5. podatki o zaposlitvi;
6. podatki o premoženjskem stanju;
7. podatki o državljanstvu;
8. številka potne listine;
9. datum izdaje potne listine;
10. datum veljavnosti potne listine;
11. številka osebne izkaznice;
12. datum izdaje osebne izkaznice;
13. datum veljavnosti osebne izkaznice;
14. fotografija;
15. telefonska številka;
16. naslov elektronske pošte;
17. podatki, ki se nanašajo na družinska razmerja (podatke iz 1. do 10. točke tega odstavka, število družinskih članov in medsebojna razmerja);
18. podatki o zdravstvenem zavarovanju državljana, izbranem ali lečečem zdravniku in zdravstvenem stanju, pod dodatnim pogojem, če so ti podatki nujni za izvajanje nujne medicinske pomoči in se neposredno nanašajo na zdravstveno stanje, zaradi katerega državljan potrebuje zdravljenje v tuji državi.

Ministrstvo za zunanje zadeve lahko podatke iz prvega odstavka pridobi brezplačno na naslednje načine:

- podatke o državljanih in njihovih družinskih članih neposredno od njih;
- podatke o državljanih tudi od njihovih družinskih članov, pod dodatnim pogojem, če podatkov ni možno pridobiti od posameznika in le, če je to potrebno za zaščito življenja ali zdravja posameznika ter varstvo koristi otrok;
- podatke iz 1., 2., 3., 4., 7., 8., 9., 10., 11., 12. in 13. točke od Ministrstva za notranje zadeve;

- podatke iz 14. točke od Ministrstva za notranje zadeve, pod dodatnim pogojem, če so ti podatki nujni za identifikacijo;
- podatke iz 5. točke od delodajalcev ali Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije;
- podatke iz 6. točke od Finančne uprave Republike Slovenije, pod dodatnim pogojem, če so ti podatki potrebni za zagotavljanje brezplačne pravne pomoči slovenskim državljanom v tujini;
- podatke iz 17. točke od centrov za socialno delo in od organov iz prejšnjih alinej;
- podatke iz 18. točke od Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in izjemoma od izvajalcev zdravstvene dejavnosti v Republiki Sloveniji;
- iz centralnega registra prebivalstva;
- od pristojnih organov tujih držav.

Podatke iz prvega odstavka tega člena uporabljajo uslužbenci Ministrstva za zunanje zadeve izključno za opravljanje nalog s svojega delovnega področja in za namene iz prvega in drugega odstavka tega člena.

Ministrstvo za zunanje zadeve lahko podatke iz prvega odstavka tega člena posreduje tujim pristojnim organom (...podrobneje naštetimi ali na splošno opredeliti možne kategorije tujih oblastnih organov ali njihovih pristojnosti...), če je to potrebno, da se doseže namen iz prvega in drugega odstavka tega člena.

Ministrstvo za zunanje zadeve vodi evidenco podatkov iz prvega odstavka tega člena. Osebni podatki se v evidenci vodijo in hranijo še pet let po dosegu namena iz prvega odstavka tega člena.«.

Kljub zgornjim popravkom, ostanejo odprta še naslednja vprašanja:

- Zadnji odstavek govori o posebni evidenci podatkov iz prvega odstavka. Poleg že omenjene problematike roka hrambe, se v zvezi s tem se postavljajo naslednja vprašanja: - ali se za vsak primer nudenja pomoči in podpore državljanu ustvari nova oziroma posebna evidenca, - ali se za vse primere nudenja pomoči in podpore vodi ena (skupna, enotna) evidenca, - ali je mišljena zbirka podatkov v okviru posamezne zadeve («spisa»), ki in če se vodi za vsak posamezen primer (in za katero veljajo drugačni roki hrambe!), - ali je posebna evidenca sploh potrebna oziroma v čem je njen smisel, saj bi načeloma zadostovala zbirka posameznih zadev. Za vodenje posameznih zadev in hkrati še posebne skupne evidence ni videti posebnega smisla, poleg tega bi za enake podatke veljali različni roki hrambe. Zato predlagamo razmislek in po potrebi črtanje zadnjega odstavka ali vsaj dodatno obrazložitev k členu, ki bi odgovarjala na zgoraj izpostavljena vprašanja;
- Predlagani 4. člen v primerjavi s sedaj veljavnim 29.a členom sicer razširja kategorije osebnih podatkov, vendar pri tem sledi načelu sorazmernosti; izjema so podatki o zdravstvenem stanju. Ti zahtevajo bolj tehtne in posebej utemeljene razloge za obdelavo. Težko je namreč presoditi, ali so za splošno opredeljene namene iz prvega odstavka 29.a člena resnično potrebni podatki o zdravstvenem stanju (sem spadajo podatki o zdravstvenem stanju v ožjem smislu (npr. diagnoze), razlogih za tako stanje, predvidenem poteku bolezni ali poškodbe (izgledih), načrtovani in izvedeni zdravstveni oskrbi, rezultatih zdravstvene oskrbe!) in v kakšnem obsegu, saj v obrazložitvi ni dovolj pojasnjeno, kaj konkretno bi MZZ prav s temi podatki pravzaprav počelo in v kakšnih konkretnih situacijah. Zato predlagamo razmislek in po potrebi črtanje podatkov o zdravstvenem stanju ali vsaj dodatno obrazložitev k členu, iz katere bo jasno izhajala očitna potreba oziroma nujnost po pridobivanju in nadaljnji obdelavi te kategorije osebnih podatkov.

5. člen

Ni pripomb. Glede na besedilo predlaganih določb in glede na pojasnila v obrazložitvi k 5. členu, ne gre za prekomerno zbiranje in nadaljnjo obdelavo osebnih podatkov, poleg tega je obdelava podatkov vezana na privolitev posameznikov.

11. člen

Ni pripomb. Glede na besedilo predlaganih določb in glede na pojasnila v obrazložitvi k 11. členu, ne gre za prekomerno obdelavo osebnih podatkov.

12. člen

Postavlja se vprašanje, ali se po predlogu določbe **prvega odstavka** posreduje:

- kandidatov življenjepis, ki vsebuje (le) osebno ime, rojstne podatke, spol, državljanstvo, izobrazbo in delovne izkušnje ali
- kandidatov življenjepis, poleg tega pa še osebno ime, rojstne podatke, spol, državljanstvo, izobrazbo in delovne izkušnje.

Če gre za drugi primer, predlagamo, da se določba novega drugega odstavka glasi:

"V postopku za izdajo eksekvatur tuje diplomatsko predstavništvo ministrstvu posreduje življenjepis, skupaj z naslednjimi osebnimi podatki kandidata: ime in priimek, datum rojstva, kraj rojstva, spol, državljanstvo, izobrazba in delovne izkušnje."

V **tretjem odstavku** manjka določitev roka hrambe evidence oziroma podatkov o posameznem kandidatu v evidenci.

13. člen

Smiselno enake pripombe kot zgoraj veljajo tudi v zvezi z novim četrtem in petim odstavkom 66. člena zakona.

Hvala za sodelovanje in lepo pozdravljeni,

Mojca Prelesnik, univ. dipl. prav.,
informacijska pooblaščenka